

ORDIN

privind aprobarea Metodologiei pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun privind infrastructura pentru transportul energiei electrice, inclusiv a riscurilor aferente acestora

Emitent **AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI**

Având în vedere prevederile art. 13 alin. (6) din Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1.364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009, ale art. 57 alin. (3) din Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 53/2013, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. c), ale art. 8 lit. f) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Articolul 1

Se aprobă Metodologia pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun privind infrastructura pentru transportul energiei electrice, inclusiv a riscurilor aferente acestora, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Articolul 2

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” - S.A. duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Articolul 3

Direcțiile de specialitate din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea prevederilor prezentului ordin.

Articolul 4

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Niculae Havrileț
București, 16 septembrie 2015.
Nr. 139.

ANEXĂ

METODOLOGIE

pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun privind infrastructura pentru transportul energiei electrice, inclusiv a riscurilor aferente acestora

Capitolul I

Scop

Articolul 1

Metodologia pentru evaluarea investițiilor în proiecte de interes comun privind infrastructura pentru transportul energiei electrice, inclusiv a riscurilor aferente acestora se aplică proiectelor care prezintă riscuri mai ridicate în ceea ce privește dezvoltarea, operarea și mentenanța acestora, comparativ cu riscurile suportate în mod obișnuit de un proiect de infrastructură comparabil.

Articolul 2

Prevederile prezentei metodologii nu se aplică proiectelor de interes comun care beneficiază de derogările prevăzute în paragraful al doilea al art. 13 alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1.364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009.

Capitolul II

Definiții și abrevieri

Articolul 3

(1) Termenii utilizați în prezenta metodologie au semnificația prevăzută în următoarele acte normative:

- a)** Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare;
- b)** Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.228/2003;
- c)** Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1.364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009;
- d)** Recomandarea ACER nr. 3/2014 privind stimulentele pentru proiectele de interes comun și metodologia de evaluare a riscului;
- e)** Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 53/2013, cu modificările și completările ulterioare;
- f)** Metodologia ENTSO-E „Guideline for Cost Benefit Analysis of Grid Development Projects”, aprobată în februarie 2015.

(2) În înțelesul prezentei metodologii, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- a)** proiect de interes comun (PCI) - proiect necesar pentru implementarea coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I din Regulamentul (UE) nr. 347/2013 și care face parte din lista proiectelor de interes comun la nivelul Uniunii Europene;
- b)** beneficiu net socio-economic al PCI - indicator privind bunăstarea economică dobândită ca urmare a realizării PCI, reprezentând diferența dintre veniturile obținute și costurile de realizare și operare a acestuia;
- c)** risc specific - risc aferent realizării unui PCI, care depășește riscul sistematic acoperit prin tariful reglementat pentru serviciul de transport al energiei electrice și pentru care se pot acorda stimulente.

(3) În cuprinsul prezentei metodologii se utilizează următoarele abrevieri:

- a)** ANRE - Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;
- b)** Metodologie de stabilire a tarifelor reglementate - Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de transport al energiei electrice, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 53/2013, cu modificările și completările ulterioare;
- c)** Regulament - Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1.364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009;
- d)** PCI - proiect de interes comun;
- e)** OTS - operatorul național de transport și de sistem;
- f)** BAR - baza reglementată a activelor;
- g)** RRR - rata reglementată a rentabilității.

Capitolul III

Cadrul de reglementare actual

Articolul 4

(1) ANRE stabilește cadrul de reglementare pentru elaborarea și aprobarea tarifelor reglementate pentru transportul energiei electrice, cu respectarea prevederilor legislației naționale și europene.

(2) Obiectivul cadrului de reglementare stabilit la alin. (1) îl reprezintă asigurarea condițiilor adecvate pentru funcționarea eficientă și sigură a rețelelor de energie electrică, în condițiile asigurării protecției mediului și a clienților finali.

Articolul 5

(1) Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate reflectă caracteristicile specifice serviciului de transport al energiei electrice ca activitate economică reglementată.

(2) Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate asigură stabilitate legislativă și siguranță investitorilor prin transparența metodelor de stabilire a costurilor justificate incluse în tarif și a modului de calcul al tarifelor reglementate.

Articolul 6

(1) Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate este de tip venit plafon.

(2) Metoda de reglementare asigură o alocare echitabilă, la sfârșitul fiecărei perioade de reglementare, a câștigurilor rezultate prin creșterea eficienței în activitatea de transport al energiei electrice peste țintele stabilite de ANRE, între OTS și clienții serviciului de transport.

(3) Revizuirea tarifelor de transport al energiei electrice include aplicarea de corecții ale veniturilor și ale costurilor prognozate/estimate ale perioadelor tarifare/de reglementare anterioare.

(4) Mijloacele fixe (activele) utilizate de OTS pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice se includ în BAR dacă se obțin în urma realizării unor proiecte de investiții eficiente.

(5) OTS elaborează Planul național de dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru o perioadă de 10 ani, care este revizuit la fiecare 2 ani de către OTS și este aprobat de ANRE.

(6) Planul de investiții al OTS trebuie să cuprindă în proporție de cel puțin 80% obiective de investiții cuprinse în Planul național de dezvoltare al rețelei electrice de transport pentru o perioadă de 10 ani.

(7) Rentabilitatea reglementată a capitalului se determină pe baza RRR, care se stabilește ca medie ponderată a capitalului (WACC) după modelul CAPM (Capital Asset Pricing Model) la începutul fiecărei perioade de reglementare și reflectă atât riscul sistematic al activității, cât și riscul mediului economic și financiar.

(8) Riscul sistematic (normal) aferent proiectelor de infrastructură este acoperit prin rentabilitatea reglementată a capitalului.

Articolul 7

Metodologia de stabilire a tarifelor reglementate prevede măsuri specifice pentru stimularea dezvoltării rețelei electrice de transport prin realizarea de investiții din categoria PCI prevăzute în anexa II pct. 1 din Regulament, în condițiile art. 13 din același Regulament, prin posibilitatea de aplicare a RRR majorate cu până la 0,5%.

Capitolul IV

Metodologia de evaluare a riscului

Secțiunea 1

Etapa 1 de analiză a unui PCI - Informații privitoare la proiect

Articolul 8

(1) OTS are dreptul să depună la ANRE o cerere pentru acordarea de stimulente în situația în care consideră că PCI pe care îl promovează prezintă riscuri mai ridicate în ceea ce privește dezvoltarea, operarea și mentenanța acestuia, comparativ cu riscurile sistematice, suportate în mod obișnuit de un proiect de infrastructură comparabil.

(2) Cererea prevăzută la alin. (1) trebuie să fie însoțită de toate informațiile necesare pentru evaluarea riscurilor reale la care este expus PCI în comparație cu un proiect comparabil și a modului în care aceste riscuri influențează realizarea proiectului, incluzând:

a) planul de afaceri privind operarea PCI;

- b) analiza cost-beneficiu a PCI și analizele de sensibilitate;
- c) identificarea și evaluarea riscurilor specifice la care este expus PCI;
- d) măsurile aplicate sau posibil de aplicat de către OTS pentru eliminarea sau diminuarea riscurilor;
- e) informații privind sursele de finanțare a PCI.

(3) Evaluarea riscurilor PCI, prezentată de OTS în vederea acordării de stimulente se bazează pe aceleași ipoteze și date utilizate la analiza cost-beneficiu, respectiv la evaluarea sustenabilității financiare și a beneficiului socio-economic net ale proiectului, în procesul de selecție a proiectului în conformitate cu prevederile anexei III pct. 2.1 și, după caz, ale art. 12 alin. (3) din Regulament.

(4) În cazul în care rezultatele analizei cost-beneficiu și ale celorlalte evaluări prevăzute la alin. (3) indică diferențe semnificative între costurile și veniturile estimate ale proiectului, OTS trebuie să prezinte justificări detaliate ale acestor diferențe.

(5) ANRE poate solicita OTS informații și date suplimentare necesare evaluării riscurilor specifice PCI.

Secțiunea a 2-a

Etapa 2 de analiză a unui PCI - Identificarea tipurilor de risc specific aferent PCI

Articolul 9

(1) OTS prezintă riscurile specifice la care este expus PCI, având în vedere prevederile cadrului de reglementare în vigoare pe teritoriul național, precum și, în cazul proiectelor transfrontaliere, ale cadrului de reglementare al celorlalte state pe teritoriul cărora se dezvoltă proiectele.

(2) OTS încadrează riscurile specifice identificate ale PCI într-una dintre următoarele categorii:

- a) riscul de depășire a costurilor reale ale PCI comparativ cu costurile prognozate/estimate ale acestuia, care se poate datora: utilizării de tehnologii noi și inovative pentru integrarea surselor regenerabile, producerii distribuite și gestionării consumului de energie electrică în rețeaua interconectată etc.;
- b) riscul de depășire a termenelor de realizare a PCI comparativ cu programarea inițială a proiectului, aprobată de ANRE;
- c) riscul de utilizare a activelor rezultate în urma realizării PCI la un nivel mai mic decât cel prognozat, din motive independente de voința OTS;
- d) riscul de identificare a ineficienței costurilor cu realizarea PCI;
- e) riscul de lichiditate, rezultat din suportarea temporară de către OTS a unor costuri mai mari decât veniturile încasate;
- f) alte riscuri specifice.

Secțiunea a 3-a

Etapa 3 de analiză a unui PCI - Cuantificarea economică a efectelor riscurilor specifice PCI

Articolul 10

(1) OTS asigură cuantificarea riscurilor specifice PCI în termeni economici, respectiv a costurilor mai ridicate sau a veniturilor prea mici, precizând valoarea și probabilitatea apariției acestor riscuri.

(2) În cazul în care cuantificarea prevăzută la alin. (1) nu este posibilă, OTS prezintă o comparație calitativă a nivelului riscurilor cu riscurile aferente unui proiect comparabil.

Secțiunea a 4-a

Etapa 4 de analiză a unui PCI - Comparația cu soluții alternative

Articolul 11

(1) OTS transmite ANRE informații și detalii complete pentru explicarea motivelor rezonabile ale alegerii PCI cu riscuri mai ridicate comparativ cu o soluție alternativă, care ar avea riscuri mai scăzute.

(2) Comparația riscurilor celor două proiecte prevăzută la alin. (1) se realizează în raport cu impactul net pozitiv al PCI, rezultat din analiza cost-beneficiu și are în vedere și facilitățile acordate PCI față de un proiect non-PCI, ambele fiind proiecte naționale.

Secțiunea a 5-a

Etapa 5 de analiză a unui PCI - Comparația cu nivelul de acoperire a riscului prevăzut în cadrul de reglementare

Articolul 12

OTS trebuie să demonstreze, prin intermediul unei descrieri calitative și a unei estimări cantitative, că metodologia de stabilire a tarifelor reglementate, prevăzută la cap. III, nu asigură un nivel de remunerare corespunzător acoperirii riscurilor specifice PCI.

Secțiunea a 6-a

Etapa 6 de analiză a unui PCI - Măsuri luate de OTS pentru diminuarea riscurilor specifice PCI

Articolul 13

(1) OTS trebuie să diminueze sau să elimine riscurile specifice PCI prin măsuri disponibile în mod rezonabil.

(2) OTS furnizează ANRE informații privitoare la măsurile aplicate sau pe care intenționează să le aplice pentru diminuarea riscurilor PCI, astfel încât costurile proiectului să fie menținute la valoarea minimă posibilă.

(3) Costul măsurilor pentru diminuarea/eliminarea riscurilor sunt incluse în cadrul costurilor de operare și mentenanță controlabile, prin creșterea nivelului aprobat al acestora, la începutul unei perioade de reglementare.

Secțiunea a 7-a

Etapa 7 de analiză a unui PCI - Informații privind subvenții, finanțări nerambursabile sau contribuții prin alocarea transfrontalieră de costuri

Articolul 14

OTS trebuie să furnizeze toate informațiile relevante privitoare la subvenții, finanțări nerambursabile sau contribuții obținute prin alocarea transfrontalieră de costuri de care a beneficiat, beneficiază sau va beneficia PCI.

Secțiunea a 8-a

Criterii de evaluare a riscurilor de către ANRE

Articolul 15

Fiecare cerere transmisă de către OTS este analizată de ANRE după cum urmează:

a) se verifică rezultatul analizei cost-beneficiu efectuate în concordanță cu prevederile art. 11 din Regulament și cuantificarea beneficiului socioeconomic net al PCI;

b) se analizează conformitatea informațiilor și datelor transmise pentru evaluarea riscurilor specifice PCI cu datele utilizate la efectuarea analizei cost-beneficiu, precum și cu cele utilizate la evaluarea sustenabilității financiare și la cuantificarea beneficiului socioeconomic net al PCI;

c) se evaluează dacă măsurile de diminuare a riscurilor PCI aplicate de OTS sunt adecvate;

d) se analizează comparația PCI cu soluțiile alternative care ar avea riscuri mai scăzute, în corelare cu impactul net pozitiv al PCI și cu rezultatele analizei cost-beneficiu;

e) se compară riscurile specifice PCI cu cele aferente unui proiect comparabil;

f) se analizează natura și mărimea riscurilor specifice PCI și se evaluează, pe baza cuantificării economice transmise de OTS, impactul economic asupra costurilor și veniturilor aferente PCI;

g) se stabilește dacă și în ce măsură riscurile specifice PCI sunt riscuri sistematice, acoperite prin RRR, respectiv prin tariful reglementat;

h) se stabilește dacă măsurile de diminuare totală sau parțială a riscurilor specifice se

acoperă prin reglementările în vigoare;

i) se stabilește dacă și în ce măsură PCI care beneficiază deja de subvenții, finanțări nerambursabile sau de contribuții din alocarea transfrontalieră de costuri mai poate beneficia de stimulente în condițiile prezentei metodologii, în vederea evitării supracompensării;

ii) se evaluează dacă și în ce măsură riscurile specifice la care este expus PCI pot fi evitate de OTS, prin măsuri adecvate cum ar fi: clauze contractuale privind penalitățile aplicate, încheierea de asigurări și acoperiri împotriva riscului etc.

Secțiunea a 9-a

Situații de excludere de la acordarea stimulentei

Articolul 16

ANRE nu aprobă acordarea de stimulente PCI, conform prevederilor [art. 7](#), în următoarele cazuri:

- a) OTS nu prezintă informațiile necesare în vederea aplicării prezentei metodologii;
- b) OTS nu fundamentează existența unor riscuri specifice PCI și nu prezintă rezultatele analizei cost-beneficiu și impactul net pozitiv ale proiectului;
- c) riscurile specifice PCI sunt acoperite prin rentabilitatea capitalului sau sunt/pot fi eliminate prin măsuri adecvate;
- d) OTS nu adoptă măsurile identificate ca fiind rezonabile pentru diminuarea riscurilor;
- e) PCI beneficiază de subvenții finanțări nerambursabile sau din alocarea transfrontalieră de costuri, prin care este deja compensat total riscul specific.

Secțiunea a 10-a

Principii pentru stabilirea stimulentei

Articolul 17

(1) Stimulentele pentru acoperirea riscurilor specifice PCI stabilite în conformitate cu prevederile prezentei metodologii respectă următoarele principii:

- a) stimulentele se acordă doar pentru PCI eligibile în conformitate cu art. 13 din Regulament;
- b) stimulentele sunt proporționale cu nivelul riscurilor specifice PCI;
- c) valoarea stimulentei nu depășește valoarea beneficiilor nete ale PCI;
- d) valoarea stimulentei se stabilește prin mecanismul de împărțire a câștigului asociat implementării PCI între OTS și utilizatorii rețelei.

(2) Stimulentele acordate pentru acoperirea riscurilor specifice PCI prevăzute la alin. (1) nu pot depăși creșterea cu 0,5% a ratei reglementate a rentabilității, conform prevederilor metodologiei de stabilire a tarifelor reglementate.

(3) OTS este obligat să întocmească și să transmită ANRE o analiză ex-post pe o perioadă de cel mult 3 ani de la realizarea PCI care a primit stimulente, prin aplicarea prevederilor cap. IV.

(4) Analiza prevăzută la alin. (3) se transmite la ANRE în termen de cel mult 6 luni de la încheierea perioadei de analiză.

(5) În cazul în care rezultatele analizei prevăzute la alin. (3) evidențiază că în perioada de dezvoltare, operare și mentenanță a PCI riscurile specifice pentru care au fost acordate stimulente nu s-au produs sau au avut un impact diferit față de cel estimat, ANRE decide asupra cuantumului justificat al stimulentei și aplică corecțiile de venit reglementate corespunzătoare.

Capitolul V

Dispoziții finale

Articolul 18

(1) Acordarea de stimulente unui PCI conform prevederilor art. 13 din Regulament și ale prezentei metodologii se aprobă prin decizie a președintelui ANRE.

(2) Decizia prevăzută la alin. (1) stabileşte cuantumul stimulentei, măsurile de reglementare şi/sau schemele monetare pentru recompensare sau penalizare aferente acordării stimulentei.

(3) În cazul în care OTS obţine stimulente pentru PCI, acesta este obligat să transmită informaţiile privind realizarea proiectului la termenele şi în formatul solicitat de ANRE.